

ERDÉLYI ROMÁNC.

EZ IS SZERELMES levél lesz. Olyan mint a többi. Ezt sem küldöm el. Ez is oda kerül a többi mellé, — a fiókomba.

Kérded, hogy miért nem adom postára? Ó, itt Erdélyben olyan bizonytalan a posta. Könnyen előfordulhat, hogy útközben leszedik a bélyeget, — ez gyakran megesik, — eldobják a levelet.

Az sem ritkaság, hogy az autóbusz, mely itt a falvak között jár, elakad. Nem csoda, ezeken a gödrös, sziklás, behavazott erdélyi utakon. S ha az autóbusz beleszúszott egy gödörbe a fagyos, síkos úttesten, ahol zörögve-zilálva bentrekedt, — harminc, negyven kilométernyire is kell menni a városig segítségért. Eltelik egy nap is, míg a kátyúból kihúzzák s akkor csak a varjak s a hópihék vigyáznak a posta sorsára.

Hitetlenül csóválod a fejedet. Igazad van. Nem ezért nem fognak sosem eljutni hozzád ezek a levelek.

Nem kelnek útra, mert nem akarom. Nem akarom! Mert végtelen egyedüliségemben tulajdonképpen magamnak írom őket. Hogy beszélhessek, legalább így papíron — és olyan emberhez is szólhassak, aki mindig megértette gondolataimat, aki törődött velem, aki szenvedett miattam, aki szeretett, — hozzád.

Már nem is szándékoztam több ilyen levelet írni, — hisz halomban állanak a fiókomban. De történt valami. Ebbe a dermedt csendbe, ebbe a jeges reménytelenségbe, itt, ebbe a behavazott kastélyba belopakodott valami.

Igy történt.

Dideregve ültem régi bundámban, itt a legkedvesebb szobámban. Tudnod kell, hogy ezt a szobát szeretem a legjobban, bár még kevésbé lehet kifüteni, mint a többit s a terraszra nyíló ajtaja hiába áll lezártan s hiába torlaszolja el a padlónál a ponyvába varrt szalmapárna, — mégis befú rajta a szél s behozza alul a havat. A minap is alig győzte Silvia felmosni. Azért mégis ez a legkedvesebb szobám, mert imádom ezeket az erdélyi szőtteseket, melyekkel annakidején Tamás meglepett, mikor idekerültem. Ezek a szőttesek nemcsak a padlót borítják, de ezek fedik a körbefutó diványt is. Ha szomorú vagyok, úgy felderítenek sárga, zöld, vörös kacagó színeikkel.

Azt hiszem neked is nagyon tetszene ez a hamisítatlan erdélyi szoba. Ez a művészet, ami itt a kancsókról integet le, ez behizelgi magát! Ezt szeretni kell! Azért raktam a hosszú divány fölé azt a tányértartót, hogy aljára kancsókat aggathassak. Jobb szeretem a sötét alapúakat, melyeken mint zúgó, magyar sorsban kivirít egy-egy

sárga, kék virág. A pirosmintájú tányérok lenevetnek a komor kancsókra, melyek dacosan sosem néznek fel rájuk.

Nem képzeled, hogy még ezt a cserepest is, amit valaha, vidám napokban vendégeinkkel faemelvényen tarkaszóttos párnákon körülültünk, — hogy ezt is mennyire szeretem. Pedig haragudnom kellene rá, mert nem ad meleget s csak úgy nyeli a hasábfákat. Tamás már ki akarta dobálni. Elfelejtette, hogy mikor mint új asszonyt hozott a házba, ezzel a születésnap ajándékkal szerezte a legnagyobb örömet. Minden cserépen virág virít s a zöld kockákat vörös csikok ragasztják össze, mint a falon lógó kackiás szóttések fehér csíkjaiba piros pamutok.

Hiába haragszik Tamás erre a szobára, mert oly hideg, mégis csak egy dalos, jókedvő odu ez.

De Tamásnak az utóbbi években nincs érzéke az ilyesmi iránt. Különben is, amit én szeretek, — ő megutálja. Nem közlöm vele, ha valami a szívemhez nőtt, mert még elrontaná. Azt mondod, nem csoda, ha oly elkeseredett a mai világban! Igaz, — de azért már oly messze került tőlem, mint amilyen távol van ide Magyarország. Oly végtelen messze, ezeken a havas síkságokon túl. Pedig itt van a szomszédban.

Itt ültem vedlett bundámban, fagyos tagokkal, a leeresztett zsalugátetek között ma éjjel is, mint mindig egyedül. A házban már mindenki lefeküdt. Ez a lecsukott szemű szoba olyan volt teleaggatott falaival a halálos csendben, melybe váratlanul belezúgott a zongorán elpattanó húr, — mint egy cifra koporsó. Belefüleltem a béna hangtalanságba, de csak a hegyekről lerohanó vad szelet hallottam, amint belekavart a frissen esett, puha hóba. Halkan sóhajtottam, hogy észre ne vegyék ezek a vidám falak.

— Vajjon élek-e még? — kérdeztem. Úgy gubbasztok itt mindig, mint a süket és vak állatok a tenger fenekén, melyek nem tudnak arról, hogy fent viharok dúlnak s nagy hajók járnak.

Csavargatni kezdtem a rádiót. Műsorom nem volt. A lapok már elavultak mire idekerülnek az Isten hátamögé. A rádió most véletlenül működött, mert a telepét multkoriban megtöltötte Tamás a városban. Ezt sem szívesen tette, mert terhére esett cipelni ötven kilométernyire.

Azt úgy-e tudod, hogy a vasút s a város innen ötven kilométernyire esik? Jobb is télvíz idején itt meghúzódni, mint útrakelni, — pláne, ha nem telik miből.

A rádiót forgattam s ekkor történt.

Előbb csak halkan, majd mind erősebben s tisztábban megszólalt egy hegedű. Kristályosan csengett bele az éjszakába a hegedűszóló.

Egi hang.

A szívem hirtelen a torkomban dobogott. Te hegedültél. Azt az édes, simuló madrigált játszottad, amit valaha nekem hegedültél. Nekem. Akkor még nem az egész világ hegedúse voltál, akkor csak indultál, akkor még csak az enyém voltál.

A kezem szinte megdermedt írásközben a hidegtől. Le kell tennem a tollat. Ahogy fel s alá járkálok s lehelletemmel melegítem, tekintetem

az ujjaimra téved. Eszembejut, hogy mennyire szeretted valaha a kezemet. Azt mondtad, szinte gondolkodik ez a csontos, inas kis kéz, melynek minden idegszálát átérzed a vékony, eres bőrön s a fúrge akaratos ujjakon. Így mondtad, — most minden szó eszembejut.

Egyszer egy teljes napig haragudtunk, mert nem engedtem megcsókolni a kezemet s mert titkos jegygyűrünket nem húztam fel rája, mikor együtt kószáltunk a budai utcákon, családom tudta nélkül s ezek ellenkezése dacára.

Aztán könnyek között kibékültünk s újra szavamat adtam neked, hogy legyőzöm a családot, — mert én csak a te feleséged leszek. Hiába jajveszékelt Klotild néni az anyám fülébe, hogy egy mágnásleánynak nem férj egy kócosfejű hegedűs és hogy aki megszokta, hogy ciradás, ősi bútorok között éljen, az nem tud majd szegény, kis fészekben meglenni! Tizennyolcéves fejem minden elszántságával és hevével fogadtam meg neked, hogy mint Szent György lovag a sárkányokat, — legyőzöm az összes családi Klotild néniket. Csak ájuldozzanak, — nem tehetek róla, ha a szívük helyén bútorok vannak!

Áhítatosan csókolta meg a Tabán szűk, repkényes, kis utcájában. S mikor én dacosan lehajtottam a fejemet, mert büszkeségem lázadt az utcai csókok ellen, — azt mondtad, rögtön megöled magad, ha ilyen makacs leszek. Ijedtemben engedelmesen simultam a szádra.

Hogy száll és zeng ez a madrigál! Megtelik vele a szoba. Pestről koncertezel.

Kimondom ezt a szót, hogy Pest. Elhajtogatom néhányszor Pest, P . . . e . . . s . . . t. S lassan kigyúlnak szemeim előtt a lámpák, ragyog a koncertterem s forrón ontják a fényt a Vigadó kristálycsillárai. Pest. Odakinn surannak az autók, fénylik az aszfalt s a kinnrekedtek sóvárgó szeme tapad a Vigadó kivilágított ablakaira, — mert te játszol odabent, te labdázol az emberi vágyakkal s dobogtatod a csipkék alatt az asszonyok szívét.

Most hazajöttél, Pesten vagy? Magyarországon! A külföld aranyai nem rabolhattak el. Hiába ásít a pesti sarkokon a nyomor, téged mégis hallani kívánnak a zaklatott emberek.

Erdélyt elkerülsz. S ha jönnél is, nem mehetnék be a városba. Nincs mivel. Az autobusz már hónapok óta nem jár a hótorlaszok miatt. Kocsink meg nincs.

Nem hiszed, hogy egy erdélyi főúrnak még egy hintója sincsen? ! Pedig így van. Tamás lassanként eladogatta mindet, mikor már nem tudott miből pénzt csinálni. Ez az ütött-kopott kocsija, ami maradt, már nem alkalmas hosszabb utakra. A minap is, mikor átmentem misére a szomszéd községbe, Janinak lépten-nyomon le kellett a bakról szállania, hogy van-e szeg az abroncsvasban? Nevünk nem is engedné meg, hogy a városba ilyen szánelmas alkotmánnyal kocogjak be.

Tamás olyan nekibúsult mostanában, hogy a város nevét még hallani sem bírja. Kedve a nép között derül csak fel. Most elérte, amiről

mindig ábrándozott. Most együtt él a népével. Milyen máskép, mint ahogy ő elképzelte! Ő a népművelő!

A mi román lakosságú földhözragadt parasztjainkat magyarosítani akarta Tamás annakidején s ebben én is segítettem neki. Tanítani igyekeztünk őket. Sok itt a művész hajlamú földműves. Nem hinnéd, hogy milyen kitűnő színészek, zenészek akadnak köztük a műkedvelő előadásokon. Némelyik milyen kitűnően farag, — isten adta szobrász! Most is őrzök egy kis fakeresztet, melyen a bibliai jeleneteket mester keze véste ki, — az egyik legény itten, aki tavasszal meghalt tüdővészben.

Igen, Tamás úgy akarta hangsúlyozni a magyarságát, hogy felkarolta, tanította ezt a szegény népet. «Hadd érezzék a magyar felsőbbiséget, — de szeressék is» — mondogatta. Régen volt ez még. Házasságunk első éveiben. Sűrű ködök nyelték már el ezeket a munkától, tervektől sugaras első éveket. A «néppel élni — egybeolvadni vele» — ez volt Tamás programja. Volt? Nem. Most is az. De milyen máskép! Valóban a néppel él, de úgy, hogy lecsapódott közéjük a sárba. Iszik, Iszákos lett.

Eljár a parasztbálokra s elboruló szemekkel nézi, amint a hórát és szirbát dobogó leányok szoknyája hosszú hajfonatuk után repdes. Néha, hogy pálinkagőzös fejét szellőztesse, megfogja a kaszavégét ő is kint a lucernásban.

Mert még maradt néhány hold a park körül. Ennyit hagytak meg a nagy birtokból a románok. Ezt és a kastélyt a hatalmas parkkal. Olyan nevetségesen szomorú ez az irdatlan nagy épület, ezzel a vadregényes kerttel a néhány hold kis föld mellett, mint a hordó nagyságú feje volna egy cingár testű embernek. Tamás úgy kering puskájával ezen a kis területen, mint a rab a fogház udvarán. És iszik, — bánatában iszik.

Nem ismernél rá Tamásra, annyira megváltozott ezalatt a tizenöt év alatt, amióta nem láttad. Széles vállalai meggörnyedtek, homlokán mély, dacos barázda ráncolja össze bozontos szemöldökeiket, melyek hajdan oly derűs, világoskék szemekre vigyáztak. Vérekes szemével a földre mered, — haragszik az égre, mely megcsalta őt!

Rám is haragszik, — mert nem hagytam cserben! Furcsa? Igen, ő nem bírja el, hogy emlékeztetem, hogy voltak eszményei s célokat kergetett. Célok!

Mikor a szomszéd községben a kis, fehérre meszelt falusi templomban ülök s hallgatom a színesfaragású szószékről beszélő papot s míg a népies, csipkés, virágocskákkal ékes orgona Istent hívogat, belémsajdul az emlékezés a célokra. Az életcélra, mely miatt téged is elhagytalak.

Emlékszel, hogy már kora ifjúságomban, hogy kínzott a célkeresés s hány esti sétánkon a Duna partjain kérdeztelek, legkedvesebb pajtásomat, hogy mi az ember célja? Mit kell tennie, hogy megérdemelje, hogy él? Míg könnyű szelek fodrozták a víz habjait, faggattalak, hogy hát mi a te célod?! Azt felelted «te, — csak te, — téged elérni». Szenvedélyesen keveseltem ezt. A művészeted legyen a célod,

mondottam. «Nem, csakis te, te vagy a céloom», — ismételted, magad felé fordítottad nyugtalan, dacos fejemet. Forró szívvel akkor még azt hittem elértem eszményeimet, ha az emberiségért olyan munkát végzek, melyért sorompóba állíthatom minden tehetségemet s összes erőimet. S akkor jött Tamás.

Beszélt a földrepiport népről, mely az ő s az én munkámra vár, a művelésre, a tanításra, sorsának feljavítására. Megittasodtam, a munkalehetőségektől. Nem akartam csupán neked, a művésznek csendes követője lenni, — új terep kellett, ahol én is alkothatok! Tamás tálcán hozta ezt elém. S hiába könyörögtél, magyaráztál, saját erőmben gőgösen bízva, elhagytalak. Utánam dobtad búcsúzóul a könnyes szavakat, hogy minden embernek csak egy párja van az életben s ha azt elveszti, örökké egyedülvalóságra ítéltetik.

S elmentem. Igazad volt. Azóta egyedül vagyok.

A tiszta kis templomban szárnyal az ima a leányok tarkakendős feje fölött, de vajjon nem ütközik-e bele a cifrára kifestett famennyezetbe s nem akad-e ott el? Tán nem tud Istenhez eljutni?! Mert ha magunkat megcsaljuk, Istent is megcsaljuk! Életcélunkat nem tűzhetjük büszkén magunk elé, mert nem ismerhetjük, csak az Úr annak a megmondhatója, hogy mit akar velünk és célunkat talán ép akkor teljesítjük, mikor nem is tudunk róla!

Milyen lelketfájdítón játszod most ezt a fugát. Még a rádió recsegése sem zavarhat engem, hogy élvezzem. Értelek. Tisztán szállanak az üveghangok ide hozzám.

A szemek tüzében, a villanykörték fényében, gyémánttól villogó asszonyok pillantásának forróságában te most ott a pódiumon imádkozol. S egyedül vagy ott az embersokaságban. Olyan egyedül, mint én itt a fagyos falak között, a zuzmarás zsalugáterek mögött.

Te tudod, hogy mi az élet, — mert te alkottál. Én sejtem, hogy mi a halál, mert ez nekem nem adatott meg.

A napokban, Tamás lelőtte kedves, öreg kutyámat, Hektort. Láttam a homályos ablaküvegen át, amint egyet ugrott kinjában és párologón csöpögött meleg vére a hóra, mely azt lassan beszívta.

Igaza van azoknak a népeknek, melyek a fehér színnel gyászolnak. Lám az élet vöröse, hogy elfakul, amint a fehérségre esik, mely előbb rozsdaszínűvé változtatja, aztán beszívja magába, eltünteti, fehérré, halottá teszi. A fehér hegyek és dombok is úgy állanak fagyot lehellőn őrt a kis viskók felett, mintha halotti lepedőt készülnének rádobni arra a életre, ami a nádfedeles viskókban még mocorog.

Ez a fehérség ráül az ember lelkére s elvakítja, kiszívja belőle a szenvedélyeket.

Néha napokon át nem mozdulok ki, még szövőszékem felé sem nézek. Riadtan hallgatom saját lépteimet, amint társtalanul elhangzanak a besötétített, hosszú, kongó folyosókon.

Az épület nagyrészét lezártuk s a folyosókat sem igen használjuk.

Pókhálók fedik a régi képeket s néha a befúvó szél megbillegteteti a leeresztett redőnyökön át ott ragadt lepkék csontvázát. Szeretek jár-kálni néha ezekben a magányos szobákban és nem csodálkozom, hogy egyedül vagyok, mert hiszen olyan, mintha sírboltban volnék.

A multkor két fiatal nő kérte, hogy megtekinthesse a kastélyt. Tanulmányúton voltak Erdélyben. Persze, hogy beengedtem őket, hiszen Magyarországról jöttek! Magyarországról! S úgy éreztem, hogy messzi testvérek látogattak meg.

Emberekkel nemigen találkozom különben. Ősz elején néha bementem a városba Máriáékhoz. Náluk is csak szomorúság és gond fogadja az embert. Mióta összes birtokaikat elvették, egy kis mozijuk van s abból élnek. De az is rosszul megy, néha még a jegyszedő bérére sem tellik. Az ősi házban még Mária lakik. Néha zenedélutánokat rendezett, ilyenkor elbeszélgettünk Pestről, a magyarországiakról. Istenem, mikor jutok én újra el Pestre?!

Hosszú évekkkel ezelőtt, mikor fent voltam, te is ott koncerteztél. Emlékszel még, hogy mikor elkésve, sietőn megjelentem a teremben, mely áhítatos csendben úszott s a közönség lélekzet elfojtva szegezte szemét a pódiumra, — beléptem s te észrevettél. Hirtelen elakadtál. Kínos mozgolódás támadt. Lehajtott fejjel ültem a helyemre. Nem mertem rád nézni. A hegedű recsent egyet s te egyszerre kisiéttél. A zongoristád jött be azután jelenteni, hogy elpattant egy húr a hegedűn, ezért hagyta abba a játékot. Én tudtam, hogy nem a hegedű húrja pattant el...

Milyen tisztán cseng megint a rádió. Milyen kemény hangokat küldesz most. Olyan dacosan zeng ez a dal, mint amilyen konokul áll ablakom előtt a vén tölgyfa, hóval fedett ágaival s farkasszemet néz a ráboruló üveges éggel. Sosem egyesülhetnek, de arra vannak kárhozzátva, hogy örökké egymás szemébe nézzenek.

Azért ne gondold, hogy én elcsüggedtem! Míg élek, addig tudok akarni, amíg akarok, addig cselekedhetem is! Ne sajnálj! Nem hajtom alá az arcom le fejemet! Tudom, hogy csak saját magamra támaszkodhatom s ez erőt ad. Meg fogom találni a kivezető utat!

Elnézem néha, hogy a tölgyfa ágait mint nyomja mázsás teherrel a hó, mintha száz kohó tüze sem volna elég, hogy onnan leolvassza. Egyszerre fáradt, kis veréb röppen rája, — egyet mozdul, picit ugrik, csippent, fordul s zuhogva hullik le az ágról a hó súlyos tömege.

Ez a verébmozgás, ez a parányi élet elég ahhoz, hogy elfújja a mázsás halált. Ezt tudom, ezért ne sajnálj engem!

Amint a szemközti tükörbe nézek s barnám csillogó hajamra s fekete szememre esik tekintetem, látom, hogy igazad volt, mikor azt mondtad, hogy hajam minden egyes szálában s szemem sötét sugarában ott bujkál a végzetem, — ez a bátorságos büszkeség! Merek még a sorssal dacolni, elvégre ember vagyok.

Most hallom, ahogy a szomszéd szobában Tamás nehéz csizmái

dobbanak s puskája a padlón koppan. Hát még ő nem feküdt le?! Úgy látszik, hogy most jött haza. Pedig már éjfélre jár. Biztosan megint Vétánál volt. Hogy ki az? Kis parasztleány a faluból.

Most már minden izgalom nélkül írom meg ezt neked. Eleinte keserű könnyeket sírtam miatta, de már rég túl vagyok rajta. Sajnálom ezt a kis fehérbőrű, feketeszemű Vétát, akit a falujabeli legények pártában hagytak, mert nem találták elég szépnek, bár fekete haja a térdét veri, de túl fimonra faragta a Teremtő az arcát a paraszti izlésnek. Eldobott csipkészbekendő a sivár vályogfalak között. Alkalmas arra, hogy úri könnyeket letöröljön. Tamás hozzá jár.

Mulatságos, úgy-e?! Egybeolvad a néppel! A régi programm, új köntösben.

Véta vasárnap, mikor táncban forog, hosszúra befont hajában mindig új, színes szallagot lenget . . .

Tamás pálinkagőzös feje nehezen hullik a párnára, most a másik szobában.

Trillázol, csicsereg, kacag a hegedűd.

Furcsálod, hogy miért nem megyek haza, Magyarországra, hisz az az én hazám?! Tévedsz, én már összenöttem az erdélyi földdel. Ahogy mulnak az évek s mindjobban fojtogat a nyomor szele, annál inkább magaménak érzem ezt a földet s elkárhozott sorsát. S nem megyek! Ám álmodni, azt szabad. Vágyódni szabad. Magyarországról ábrándozom. És sóvárogva nézek a hegyek felé, melyek elzárják előlem.

Hogy nem tettem semmit, hogy nem eleget, hogy nagyon keveset — az itt marasztal. Még adós vagyok. Az alkohol ellen küzdöttem s most ime Tamás is iszákossá lett.

A télen, mikor autobuszon igyekeztem haza a városból, szekér került elé. A bakon ülő paraszt részeg volt. Az autó elé hajtott s a nekivágódó motor úgy letörölte szekere felsejét, mint egy papirkocsit, csak a négy kereke maradt meg. A megvadult gebécskék szilajon ragadták el könnyű terhüket. A paraszt széles ívben repült le. A soffőr nagyot káromkodott, hogy minek iszik a részeg disznó. Mialatt a vékony, csontos kis parasztnak a torkából lassan szivárgott a vér a hóba, — keserűen gondoltam, hogy úgy-e te berugott, nyomorúságos emberke, nem tudod, hogy itten az autobuszban finom, előkelő hölgy ül, egy népboldogító, aki célul tűzte ki, hogy a korcsma s az ital ellen harcoljon, ki ezért elhagyta szerelmét is, hogy csakis munkájának élhessen. Tán te azért fogsz meghalni, mert ő nem cselekedett idejében. És mit bántad te, csontos kis paraszt a finom dámát az autóban s az ő összes céljait. Összetört koponyádból üvegesen bámultak szemeid, az utolsó lélegzeted megfagyott párájába.

Bevallom neked, hogy néha leküzdhetetlen vágy űz, hogy gyors léptekkel keresztülstáljak a falun, hogy a düledező házikók s a nyirfa-hidacsákák között láthassam a velem egysorsú embereket.

Ilyenkor hallom, hogy a lelkész fia, akinek mindig titkos útjai

vittek Romániába s még ki tudja hová, — hogy ez a fiú most végleg eltűnt. Elutazott, tán Oroszországba. A pap kitagadta, többé tudni sem akar róla. Csak a húga, a tavaly még rózsás arcú, szőke Ilonka, szó most is téli esteken új gúnyára szövetet neki, ha mégis hazajönne, — ha mégis megtérne. Apja elől dugdosva, rejtegeti a végeket. Bánatosan törölgeti a sok éjszakázástól, szövéstől, könnyektől vörös szemét, mely köré halványan, de már rajzolódnak a szarkalábak.

A falusi szatócs is bizalmasan közli terveit jeruzsálemi útjáról, melyhez pénzt amerikai testvére ad.

Ó, hát mindenki elmehet innen, — mert a vágyai messzi tájakon horgonyoznak. Mi maradunk. A mi vágyaink Magyarország felé szállnak, de itt Erdélyben hullanak le. Mi ezzel a földdel élünk, halunk. Mi ide tartozunk!

Tudod, te világotjáró, művész, hogy mi az, valahová tartozni!

Az a végzet, a kezdet, a sors és a halál.

Varjúrajok ereszkednek a hóba s lepik el a szelíden lefutó dombokat. Fényes tolluk, mint a sötét sors nehezedik testvérükre, a halálos óra. Összetartoznak. S amíg tart a tél, nem fogyunk ki a sorsmadarakból. Hozzájuk hasonlóan gubbasztunk mi is éltünk roncsain.

Összetartozunk.

Jaj, hogy halkulnak a hangok! Nem működik a rádió! Mégis. Kissé szól! Még üzenetet zengessz felém!

Kérde, hogyha előlről kezdeném, megint így csinálnék-e mindent?!

Igen! Hát igen!

Azt mondom, hogy a góg, a dac ébred újra bennem!

Nincs igazad.

Kérlek, ne szánj engem! Nem vagyok szánandó! Nem bánтам meg semmit! Semmit! Jaj, csak ne sajnálj!

Hogy szerettelek, hogy bántottalak, hogy elvesztettelek s most egyedül vagyok, — ez igaz! Hogy fáj-e? Mért kérdezel ilyet? Erre nem felelhetek!

Behúnyom a szememet, hogy ne lássam a tükörből azt a sugár alakot, aki most leteszi a tollat s fel s alá jár a szobában.

A torkom összeszorul. Várod a feleletet? Jaj, csak erős tudnék maradni! Mégis kimondom, — megmondom! Neked, csak neked sűgom meg, hogy . . .

Nem lehet. Mégsem. Te sem taposs a büszkeségemen! Tudd meg, nem fáj! Semmi sem fáj!

Elhiszed?!

Elhallgatott a rádió. Megszakadt benne a hang. A hegedűd szavát elnyelte az éter, képedre ráterült a köd.

Csend van. Újra egyedül maradtam.

Befejezem ezt a levelet s nem küldöm el. Mert, mint mondtam, itt Erdélyben oly bizonytalan a posta s járhatatlanok a behavazott, sziklás utak, melyeket jégtörmelékek torlaszolnak el . . .

Garden Lilly.